

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет лінгвістики**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан ФЛ

_____ Наталія САЄНКО
(підпис)

« ____ » _____ 2020 р.

**«ВСТУП ДО РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОГО МОВОЗНАВСТВА.
ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА 301/2**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
кредитного модуля**

підготовки	<u>бакалавра</u>
спеціальності	<u>035 Філологія</u>
освітня програма	Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька
форми навчання	<u>денна</u>

Ухвалено методичною комісією
Факультету лінгвістики
Протокол від . .2020 р. №
Голова методичної комісії
_____ Світлана ІБРАГІМОВА
(підпис) (ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 2020 р.

Робоча програма кредитного модуля «Вступ до мовознавства» 301/2
складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Вступ до романо-
германського мовознавства» 301

Розробник робочої програми:

доцент, канд. філол. наук Олена ОНУФРІЄНКО

(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри
української мови, літератури та культури

Протокол від травня 2020 року №

Завідувач кафедри

_____ Олена ОНУФРІЄНКО

«__» _____ 2020 р.

1. Опис кредитного модуля

Рівень ВО, спеціальність, освітня програма, форма навчання	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Рівень ВО перший (бакалаврський)	Назва дисципліни Вступ до романо-германського мовознавства	Лекції 18 год.
Спеціальність 035 Філологія	Цикл загальної підготовки. Навчальні дисципліни базової підготовки	Семінарські 18 год.
Освітня програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька	Статус кредитного модуля обов'язковий	Самостійна робота 24 год.
	Семестр <u> 1 </u>	
Форма навчання денна	Кількість кредитів 2 (60)	Вид та форма семестрового контролю: залік, усний

Предмет кредитного модуля – систематизація основних понять та термінів мовознавчої науки, розгляд сучасних теорій мови, її сутності як явища людської культури; розвиток ідеї про структуру і систему.

Кредитний модуль "Вступ до романо-германського мовознавства. Вступ до мовознавства" має міждисциплінарний характер. Він є складовою навчальної дисципліни «Вступ до романо-германського мовознавства», що складається з трьох кредитних модулів «Вступ до романо-германського мовознавства. Латинська мова» ЗО1/1, «Вступ до романо-германського мовознавства. Історія німецької мови» ЗО1/3. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця кредитний модуль "Вступ до романо-германського мовознавства. Вступ до мовознавства" є передумовою вивчення таких навчальних дисциплін, як «Сучасна українська мова», «Друга англійська мова (практичний курс)», «Німецька мова (основна, практичний курс)», передбачає глибоке і всебічне вивчення системи і структури мов, аналіз і відносний опис лінгвістичних одиниць усіх рівнів, формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього перекладача.

2. Мета та завдання кредитного модуля

2.1. Метою кредитного модуля є формування у студентів здатностей:

- зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку мовознавства, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства;
- спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- використовувати у професійній діяльності базові знання в галузі мовознавства, засвоювати лінгвістичні поняття, необхідні для вивчення будь-якої лінгвістичної дисципліни;
- до усвідомлення структури мовознавства та його теоретичних основ;
- усвідомлювати принципи організації мови, її природу, функції, рівні та структурну типологію мов світу;
- використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються, з'ясувати основні принципи, за якими відбувається зміна мови, її еволюція, що керує історичним розвитком мови, як пов'язані розвиток суспільства і мови;
- аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію;
- усвідомлювати сутність й соціальне значення майбутньої професії, основних проблем мовознавства, їхній взаємозв'язок в цілісній системі знань.

2.2. Основні завдання кредитного модуля.

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни студенти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- основних понять та термінів мовознавства;
- мови як системи, її складових частин та структури;
- закономірностей функціонування мови у суспільстві та її розвитку;
- класифікації звуків мови, закономірностей їхнього поєднання, фонетичних процесів, природи і структури складу, а також наголосу та інтонації;
- передумови виникнення, етапів становлення, форм розвитку та видів письма;
- формування принципів орфографії та укладання алфавітів;
- типів відношень слів у лексичній системі мови;
- природи фразеологізмів та їхні ознаки;
- типів словників та їхні порівняльні характеристики;
- наукових критеріїв класифікації мов та закономірностей їхнього історичного розвитку;
- граматичних значень, категорій, граматичних форм слова, способів вираження граматичних значень;
- ознак та структури найменшої комунікативної одиниці - речення;
- класифікацій мов світу;

уміння:

- імплементувати досвід формування культури академічної доброчесності та запобігання проявам академічної нечесності; висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності; оволодіти основними поняттями та фундаментальними цінностями академічної доброчесності, розуміти її вплив на академічну культуру та якість освітнізастосовувати класифікацію мов світу для визначення мовних сімей і груп;
- користуватись здобутими знаннями для інших лінгвістичних дисциплін.
- визначати основні процеси історичного розвитку мов та взаємодії мов та діалектів
- розуміти закономірності функціонування мови у суспільстві та її розвитку
- визначати типи відношень слів у лексичній системі мови; пояснювати способи вираження граматичних значень
- окреслювати наукові критерії класифікації мов (за генеалогічною та типологічною класифікаціями), застосовувати класифікацію мов світу для визначення мовних сімей і груп
- орієнтуватися в основних напрямках розвитку мовознавства, володіти інформацією про різні рівні мовної системи, пояснювати певні правописні явища, керуючись принципами орфографії, користуватись різними типами словників

3. Структура кредитного модуля

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практ. (семін.)	СРС
1	2	3	4	5
Розділ 1. Загальні питання мовознавства.				
<i>Тема 1. Мовознавство як наука про мову. Предмет, завдання, місце і значення науки про мову. Галузі мовознавства. Методи дослідження мови. Діахронія і синхронія. Мова, її природа і функції. Структура мови. Системний характер будови мови.</i>	6	2	2	2
Разом за розділом 1	6	2	2	2
Розділ 2. Фонетика – наука про звуки людської мови. Фонологія.				
<i>Тема 1. Предмет фонетики. Звуки мови, їхні фізичні властивості. Аспекти вивчення звуків мови.</i>	6	2	2	2
<i>Тема 2. Звуки мови, їхня</i>	6	2	2	2

класифікація та функції. Фонетичні одиниці.				
Разом за розділом 2	12	4	4	4

Розділ 3. Письмо. Графіка. Орфографія.				
Тема 1. Мова і письмо. Графіка та орфографія.	6	2	2	2
Разом за розділом 3	6	2	2	2
Розділ 4. Лексикологія.				
Тема 1. Лексикологія як наука про слово та лексико-семантичну систему мови. Лексичне значення слова. Семасіологія. Лексичне значення слова. Семантичні відношення між словами.	5	2	2	1
Тема 2. Лексико – семантична підсистема мови. Лексикографія - предмет і завдання. Фразеологія. Вияв у фразеології національної специфіки мови. МКР	7	2	2	3
Разом за розділом 4	12	4	4	4
Розділ 5. Граматика.				
Тема 1. Граматика наука, що вивчає будову мови. Частини мови . Граматичне значення слова. Структура слова і його морфемний склад.	6	2	2	2
Тема 2. Синтаксис. Речення. Словосполучення.	5	2	2	1
Разом за розділом 5	11	4	4	3
Розділ 6. Класифікація мов світу.				
Тема 1 Проблеми класифікації мов світу.МКР	7	2	2	3
Разом за розділом 6	7	2	2	3
Залік	6			6
Всього годин	60	18	18	24

4. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	<p>Лекція 1. Мовознавство – наука про мову. Предмет, завдання і методи науки про мову. Мова і мовлення.</p> <p>Література:</p> <p>1. Кочерган М.П. <i>Вступ до мовознавства</i>: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / М.П. Кочерган - К.: Видавничий центр “Академія”, 2001.- Розділ 1.1, 1.2. (Альма-матер).</p>

	<p>2. Реформатський А.А. <i>Введение в языковедение</i>: Учебник для вузов/А.А. Реформатский; под ред. В.А. Виноградова.-5-е изд., испр. - М.: Аспект Пресс, 2004.- Глава 1 §1-66.</p> <p>3. Семчинський С.В. <i>Загальне мовознавство</i>. Видання друге, перероблене і доповнене / С.В. Семчинський - К.: АТ "Око", 1996.- Розділ 1,2,3,4.</p> <p>Питання на СРС :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гіпотези про походження мови. 2. Історичний розвиток мов.
2	<p>Лекція 2. Фонетика як наука про звуки людської мови. Предмет фонетики. Аспекти вивчення звуків мови. Фізична природа звуків мови. Роль центральної нервової системи у творенні і сприйнятті звуків. Мовний апарат людини.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кочерган М.П. <i>Вступ до мовознавства</i>: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / М.П. Кочерган - К.: Видавничий центр "Академія", 2001.- Розділ 2.1. (Альма-матер). 2. Реформатський А.А. <i>Введение в языковедение</i>: Учебник для вузов/А.А.Реформатский; под ред. В.А. Виноградова.-5-е изд., испр. - М.: Аспект Пресс, 2004. - Глава 3 § 26-31. <p>Питання на СРС : <i>опрацювати запропоновані питання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фонетичні процеси. 2. Функціональні та історичні зміни звуків. 3. Поняття артикуляції й артикуляційної бази мови. 4. Основи кваліфікації звуків мови.
3	<p>Лекція 3. Поняття фонем. Інваріант і варіант фонем. Поняття фонетичної і фонематичної транскрипції. Фонетичне членування звукового потоку: фраза, склад, наголос, інтонація.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кочерган М.П. <i>Вступ до мовознавства</i>: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / М.П. Кочерган - К.: Видавничий центр "Академія", 2001.- Розділ 2. (Альма-матер). 2. Реформатський А.А. <i>Введение в языковедение</i>: Учебник для вузов/А.А. Реформатский; под ред. В.А. Виноградова.-5-е изд., испр.- М.: Аспект Пресс, 2004.- Глава III § 38-42. 6. Семчинський С.В. <i>Загальне мовознавство</i>. Видання друге, перероблене і доповнене / С.В. Семчинський - К.: АТ "Око", 1996.- Розділ II §3. <p>Питання на СРС:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фонетичні процеси та фонетичні закони. 2. Функціонування, зміни звуків. 3. Поняття аналогії. Орфоепія. 4. Поняття орфоепічної норми.
4.	<p>Лекція 4. Письмо і науки, що його вивчають. Історична зумовленість виникнення письма. Основні етапи розвитку та типи письма. Співвіднесеність звуку і графеми. Алфавітне письмо і графіка. Орфографія. Принципи орфографії.</p> <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кочерган М.П. <i>Вступ до мовознавства</i>: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / М.П. Кочерган - К.: Видавничий центр "Академія", 2001.- Розділ 2.5. (Альма-матер).

	<p>2. Реформатський А.А. <i>Введение в языковедение</i>: Учебник для вузов/А.А. Реформатский; под ред. В.А. Виноградова.-5-е изд., испр.- М.: Аспект Пресс, 2004.- Глава V.</p> <p>Питання на СРС:</p> <p>1. Основні принципи української орфографії.</p>
5.	<p>Лекція 5. Лексикологія як учення про лексичне значення слова та лексичну систему мови. Поняття лексичної системи мови. Слово як предмет лексикології. Основні функції слова. Лексичне значення слова. Слово і поняття. Семасіологія, семантична структура слова. Слово і лексема. Лексико-семантичні категорії.</p> <p>Література:</p> <p>1. Кочерган М.П. <i>Вступ до мовознавства</i>: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / М.П. Кочерган -К.: Видавничий центр “Академія”, 2001.- Розділ 3,3.1,3.3. (Альма-матер).</p> <p>2. Реформатський А.А. <i>Введение в языковедение</i>: Учебник для вузов/А.А. Реформатский; под ред. В.А. Виноградова.-5-е изд., испр.- М.: Аспект Пресс, 2004.- Глава II §7-9.</p> <p>Питання на СРС: <i>опрацювати запропоновані питання</i></p> <p>1. Лексикалізація.</p> <p>2. Лексика з погляду походження.</p>
6	<p>Лекція 6. Зміни в лексичному складі мови. Стилїстичні шари лексики. Етимологія слова. Ономатологія як наука про власні імена і спеціальні назви. Фразеологія. Джерела фразеології. Лексикографія.</p> <p>Література:</p> <p>1. Кочерган М.П. <i>Вступ до мовознавства</i>: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / М.П. Кочерган - К.: Видавничий центр “Академія”, 2001.- Розділ 3, 3.2, 3.4, 3.5 (Альма-матер).</p> <p>Питання на СРС : <i>опрацювати запропоновані питання</i></p> <p>1. Словотвір.</p> <p>2. Зв’язок словотвору з лексикологією і граматикою.</p> <p>3. Словотвір як учення про способи і засоби творення слів.</p> <p>4. Основні способи словотворення.</p>
7.	<p>Лекція 7. Граматика як учення. Предмет граматики. Розділи граматики. Морфема. Структура слова і його морфемний склад. Зміни у морфемній будові слова.</p> <p>Література:</p> <p>1. Кочерган М.П. <i>Вступ до мовознавства</i>: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / М.П.Кочерган -К.: Видавничий центр “Академія”, 2001.- Розділ 4, 4.1- 4.5. (Альма-матер).</p> <p>Питання на СРС : <i>опрацювати запропоновані питання</i></p> <p>1. Основні одиниці і елементи граматичної будови мови.</p> <p>2. Граматичне значення слова.</p> <p>3. Поняття граматичної категорії.</p> <p>4. Лексико-граматичні розряди слів.</p>
8	<p>Лекція 8. Синтаксис - вчення про речення і сполучення слів у реченні. Різноманітність будови речень у різних мовах. Словосполучення.</p> <p>Література:</p> <p>1. Кочерган М.П. <i>Вступ до мовознавства</i>: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів /</p>

	<p>М.П.Кочерган - К.: Видавничий центр "Академія", 2001.- Розділ IV 4.5. (Альма-матер).</p> <p>2. Ющук І.П. <i>Українська мова: Підручник</i>. – 3-тє вид., / І.П. Ющук– К.: Либідь, 2006. – §160,162,171-174.</p> <p>Питання на СРС :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття синтагми. 2. Будова простого і складного речення. 3. Типи словосполучень, типи зв'язків.
9	<p>Лекція 9. Проблеми класифікації мов світу – генеалогічна та типологічна класифікація мов. Наукове значення генеалогічної та типологічної класифікації мов. Проблеми і можливості класифікації мов. Ареальна (географічна) і соціальна (функціональна) класифікація мов.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Генеалогічна класифікація. Наукове значення генеалогічної класифікації. 2. Морфологічна (типологічна) класифікація мов. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кочерган М.П. <i>Вступ до мовознавства</i>. Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / М.П. Кочерган - К.: Видавничий центр "Академія", 2001. - Розділ V 5.1, Розділ 1 1.4. (Альма-матер). 2. Реформатський А.А. <i>Введение в языковедение</i>: Учебник для вузов/А.А Реформатский; под ред. В.А. Виноградова. - 5-е изд., испр.- М.: Аспект Пресс, 2004.- Глава 6 §74-79. <p>Питання на СРС :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Наукові принципи класифікацій мов світу 2.Основні сім'ї груп і підгруп мов. 3.Основні типи мов за морфологічною класифікацією. 4.Наукове значення морфологічної класифікації.

5. Семінарські заняття

Основні завдання циклу семінарських занять:

- засвоєння теорії про походження і розвиток мов;
- вивчення основних етапів розвитку письма та специфічних особливостей типів письма;
- закріплення і опрацювання звукової системи мови і практичне ознайомлення студентів з будовою мовного апарата;
- вивчення типових ознак голосних і приголосних звуків, уміння складати класифікаційні таблиці голосних і приголосних звуків української мови; записувати тексти фонематичною і фонетичною транскрипцією;
- теоретичне розуміння та практичне виявлення у мовному потоці звукових змін, визначення їхніх типів (компаративних, комбінаторних) та основних умов виникнення;
- розуміння лексичного значення слів та уміння аналізувати склад мови за походженням та використанням;
- розуміння специфіки стилістичних шарів лексики та ознайомлення з різноманітними типами словників, робота над словниками лінгвістичного типу і складання коротких описів словників;
- вивчення словотвірних особливостей української мови, уміння робити словотвірний аналіз прикладів з кількох мов;
- розуміння змін у морфемному складі слова;
- розрізнення основних лексичних і граматичних значень та знання способів і засобів їхнього вираження в українській мові у зіставленні з іншими мовами;

- засвоєння основних способів і засобів вираження граматичних значень в українській та інших мовах;
- розуміння особливостей словосполучення;
- вивчення основних ознак речення;
- вивчення типів класифікації мов та розуміння їхньої специфіки

№ з/п	Назва теми заняття
1	Семінар 1. Мова, її природа і функції.
2	Семінар 2. Предмет фонетики. Звуки мови, їхні фізичні властивості.
3	Семінар 3. Аспекти вивчення звуків мови.
4	Семінар 4. Мова і письмо. Графіка та орфографія.
5	Семінар 5. Лексикологія як наука про слово та лексико-семантичну систему мови. Лексичне значення слова.
6	Семінар 6. Семантичні відношення між словами
7	Семінар 7. Лексико–семантична підсистема мови. Лексикографія - предмет і завдання.
8	Семінар 8. Фразеологія. Лексикалізація. Вияв у фразеології національної з'ясувати на прикладах повнозначних слів поняття твірної основи (кореневої і афіксальної).
9	Семінарське заняття 9. Підвищення рейтингу. Залік

6. Контрольні роботи

Мета контрольних заходів - виявити рівень набутих знань студентів та активізувати їх.

Модульна контрольна робота складається з двох частин: 1 частина - за розділом програми «Лексика», 2 частина - «Класифікації мов світу». Кожна з частин уміщує два теоретичні питання.

Перша частина МКР, до розділу «Лексика», має на меті перевірити знання студентів про лексико-семантичну систему мови, парадигматичні, синтагматичні та епідегматичні відношення між словами.

Друга частина МКР, до розділу «Класифікація мов світу», має на меті виявити рівень обізнаності студентів у питаннях генеалогічної, типологічної, ареальної та функціональної класифікацій мов, закономірностей їхнього історичного розвитку.

Кожен варіант МКР містить завдання однакового рівня складності.

7. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Система рейтингових балів, критерії оцінювання та умови допуску до семестрової атестації наведено у «Положенні про рейтингову систему оцінки успішності студентів з кредитного модуля «Вступ до мовознавства» 301/2.

8. Методичні рекомендації

Програма кредитного модуля «Вступ до романо-германського мовознавства. Вступ до мовознавства» розроблена на основі принципу науковості, послідовності, систематичності і доступності. На цих засадах укладено навчальні матеріали і організовується вивчення та засвоєння студентами необхідного обсягу знань. Орієнтуючись на основні принципи, формуються навчальні завдання та самостійна робота студентів. Таким чином, досягаються потрібні для студентів результати вивчення предмету, які збільшують можливості студентів у засвоєнні інших лінгвістичних дисциплін. Окреслені принципи навчання складають відповідні методи, методики та форми. Виробляються цільова, мотиваційна, комунікативна, системна якість знань

студентів з урахуванням їх індивідуальних можливостей і здатностей. Таким чином, орієнтований особистісно антропоцентричний підхід дозволяє сприяти творчому розвитку особистості та його індивідуалізації.

Засвоєння кредитного модуля " Вступ до романо-германського мовознавства. Вступ до мовознавства" передбачає розвиток аналітичного мислення, сприяє осмисленню природи, сутності, функції та будови мови, значення мови для окремої людини і людства загалом, розумінню принципам розвитку мови взагалі і окремих мов, структури мови, функціонування та взаємодії її структурних одиниць. Оволодіння методами та прийомами лінгвістичного аналізу дають показати шляхи наукового осмислення мовних фактів та явищ та сприяти розвитку абстрактного мислення студентів як передумови ефективного здійснення подальших наукових лінгвістичних досліджень.

Навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача та студента з метою засвоєння студентами матеріалу та формуванню у них відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються:

- стратегії активного і колективного навчання;
- особистісно-орієнтовані розвиваючі технології, засновані на активних формах і методах навчання (метод мозкового штурму, наукова дискусія, наукова презентація, метод «дерево рішень» тощо);
- пояснювально-ілюстративний метод (словесна, наочна та практичні форми). Забезпечує системність знань, послідовність викладу, може здійснюватись у формі лекції-діалогу, проблемної, інструктивної, узагальнювальної, бінарної, лекції теоретичного конструювання, лекції-ділової гри, а також розповіді, бесіди з опорою на засвоєння правил, практичної роботи на застосування знань, законів та ін.;
- проблемно-пошукові методи, зокрема: метод проблемного викладу, який передбачає постановку проблеми і визначення шляхів її розв'язання, усвідомлюючи можливість пізнавальних суперечностей, спрямований на осмислення навчального матеріалу та подальшу реалізацію самостійного пошуку, сприяє розвитку когнітивної та творчої активності студентів
- евристичні методи (методи експертних оцінок, методи аналізу ідей, методи вирішення завдань, методи активізації мислення, евристичної бесіди), що формують різні моделі питань: це порівняння лінгвістичних явищ, мовних теорій, граматичних явищ, які, як правило мають суперечності, що спонукає до власних висновків, пояснень і подібне.

Усі методи навчання опосередковано спрямовані також на формування навчально-стратегічної компетентності студента, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості (процес організації, реалізації, контролю та корегування своєї навчальної діяльності).

9. Рекомендована література

9.1. Базова

1. Кочерган М.П. *Вступ до мовознавства*: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / М.П. Кочерган - К.: Видавничий центр "Академія", 2001.-368с. (Альма-матер).Режим доступу - <http://www.academia.edu/7256135/>
2. Ющук І.П. *Вступ до мовознавства*: Навч. посібник / І.П. Ющук - К.: Рута, 2000.-128с.- Режим доступу - <http://kumlk.kpi.ua/ru/node/212>

9.2. Допоміжна

1. Дорошенко С.І. *Загальне мовознавство*. Навч. посібник / С.І. Дорошенко– Київ: Центр навчальної літератури, 2006.

2. Реформатський А.А. *Введение в языковедение*: Учебник для вузов/А.А. Реформатский; под ред. В.А. Виноградова.-5-е изд., испр.-М.: Аспект Пресс, 2004.
3. Семчинський С.В. *Загальне мовознавство*. Видання друге, перероблене і доповнене / С.В. Семчинський - К.: АТ "Око", 1996.- 416с. – Режим доступу - <http://kumlk.kpi.ua/ru/node/212>
4. Суслопаров М. *Розшифрування найдавнішої писемності з берегів Дніпра* / М. Суслопаров Київ.-1996.-№9.

10. Інформаційні ресурси

<http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> ("Словники України")

http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_vocab_CD.htm (Електронні версії словників термінографічної серії Слово Світ)

<http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000989> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)

<http://r2u.org.ua> (Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського)

<http://stalivyrazy.org.ua> (Російсько-український словник сталих виразів)

<http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (Українська мова : Енциклопедія)

<http://ukrndnc.org.ua> (Держспоживстандарт України)

http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_structure.htm (Організаційна структура, концептуальні засади і напрями діяльності Технічного комітету стандартизації науково-технічної термінології [ТК СНТТ])

<http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)

www.novamova.com.ua

<https://zakon.rada.gov.ua/laws> (законодавство України)